
Lærebok i bruk av angst- og sovemedisiner

ANMELDELSER

TRINE BJØRNER

Fastlege, Majorstuhuset legegruppe

Jørgen G. Bramness, Tom Vøyvik

Rasjonell bruk av angst- og sovemedisiner

208 s, tab, ill. Oslo: Universitetsforlaget, 2017. Pris NOK 349

ISBN 978-82-15-02628-2

Presentasjonen av forfatterne bringer leseren rett inn i problemkomplekset: Jørgen Bramness er psykiater og epidemiolog. Hans utgangspunkt er at benzodiazepiner og z-hypnotika, brukt på riktig måte, er gode og effektive medisiner. Tom Vøyvik har mangeårig erfaring med personer som har en problematisk bruk av medisinene. Det er mellom disse to ståstedene forskrivende leger arbeider.

Benzodiazepiner er effektive, gode og formålstjenlige medikamenter brukt på riktig indikasjon. Samtidig skjer feilbruk, og både legalt foreskrevne og illegalt omsatte medisiner brukes som rusmidler. Kortvarig bruk presenteres som effektiv og trygg medisiner. Forfatterne advarer mot langtidsbruk, men med individuelle tilpasninger – all langvarig bruk er ikke feil.

Mangelen på evidens i den rikholdige benzodiazepinlitteraturen påpekes. Det finnes mye klinisk kunnskap, men man savner systematiske studier. Boken har som formål å forene tilgjengelig klinisk og teoretisk kunnskap og erfaring. Det gjøres i en såkalt usystematisk oversikt. Dette er uten tvil det beste av det som er tilgjengelig kunnskap på feltet.

Ett av bokens fortrinn er at den fremhever medikamentenes positive effekter, noe som er viktig når pendelen svinger i overdrevent restriktiv retning blant en del leger.

Bruk av kasuistikker for å belyse vanskelige situasjoner forskrivende leger kan komme opp i, fungerer godt. Farmakologikapitlet er fylldig og gir en god oversikt. Her er nyttig, oppdatert informasjon for forskrivere.

Diagnostiske verktøy med skåringsskjema, forskrifter, propilletabeller, ekvipotensstabell og nedtrappingsregimer blir presentert på en oversiktlig måte. Bruk av motiverende intervju som grunnlag for nedtrappingsbehandling er gitt god plass.

Litteraturlisten er lang, inneholder sentral litteratur på feltet og taler i seg selv for at denne usystematiske gjennomgangen er så systematisk som det lar seg gjøre – på et felt preget av lite systematisk forskning.

Boken er i tråd med nasjonale retningslinjer, og man diskuterer på en fornuftig måte at retningslinjer gir ideelle, men ikke alltid praktisk gjennomførbare råd. Den balanserte og nyanserte fremstillingen, bygd på solid kunnskap, fremmer sunn skepsis og gir tankestoff og praktiske råd: «Folk har vanskelige liv.

Forskrivere må ta vanskelige valg og være kompetente skeptikere.»

Hovedmålgruppen er allmennleger og medisinstudenter. Jeg anbefaler boken varmt til begge gruppene. Den egner seg også godt til bruk i videre- og etterutdanningsgrupper i allmennmedisin.

Publisert: 16. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0572

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. februar 2026.